

**6D110200 - Halk Saęlığı Bilim Dalının Doktora öęrencisi
Zhanar Yermakhanova'nın
"Güney Kazakistan Eyaletinin Emeklilik Yaşındaki Sakinleri İçin Temel
Saęlık Hizmetlerinin Optimizasyonu" konusundaki Tez Çalışmasına
Yurtdışı Danışmanının
Referans Mektubu**

Zhanar Yermakhanova'nın çalışmasında yaşlanan nüfus meselesi bilimsel açıdan incelenmiştir. Dünya nüfusun demografik yapısında istikrarlı bir artış görülmektedir. Yaşlanmanın yanı sıra yaşlı insanların toplumundaki rolüne yeni bir bakış açısı getirmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, dünya nüfusu önümüzdeki 40 yılda %40 artarak, 2050'de 6,9'dan 9,7 milyara ulaşacağı beklenmektedir. Günümüzde doğurganlığın azaldığı ve yaşam süresi uzayarak yaşlı kişilerin sayısı artmakta olduğu bellidir. Bu bağlamda çalışma çaęındaki nüfusun demografik yükü ve yaşlı insanların sosyal üretime katılımı sorun haline gelmektedir.

Zhanar Yermakhanova'nın tez çalışması, toplum için ilk yardım hizmet sorunuyla ilgili araştırma ve öneriler içermektedir.

Bu tezde formüle edilen bilimsel problem önemlidir. Yaşlılarda kalp-damar hastalıklarının önlenmesinde en önemli sorunların çözümü sunulmuştur. Araştırmacı, Kazakistan Cumhuriyeti'nin Güney Kazakistan (2018 yılından itibaren Türkistan) Eyaletinde yaşlılarda kalp damar hastalıkları sorunlarının üzerine modern literatürde bilinen başarıları ve teorik pozisyonları incelemiş ve eleştirmiştir. Modern istatistiksel veri işleme yöntemleri kullanarak sonuçlar elde etmiştir.

Söz konusu tez çalışması, doktora öęrencisi tarafından bilimsel düzeyde baęımsız olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından elde edilen yeni bilimsel sonuçlar gerontoloji, dâhiliye, kardiyoloji doktorları ve pratisyen hekimler için önemli bilgiler teşkil etmektedir. Çalışmanın sonuçları ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiri olarak sunulmuş ve SCOPUS endeksli bir yayın dâhil olmak üzere çeşitli dergilerde yayınlanmıştır.

6D110200 – Halk Saęlığı Bilim Dalı doktora öęrencisi Zhanar Yermakhanova'nın tez çalışması savunmaya gönderilebilir.

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ HALK
SAęLIęI ANABİLİM DALI**

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN

**Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi
DEKAN**

**6D110200 – «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша
философия докторы (PhD) дәрежесін ізденуге ұсынылған
Ермаханова Жанар Акбаровнаның
«Оңтүстік Қазақстан облысының еңбекке қабілетті жасынан асқан тұрғындарына
біріншілік медициналық-санитарлық көмекті (БМСК) оңтайландыру» атты
диссертациялық жұмысына
Шетелдік кеңесшінің пікірі**

Жанар Ермаханованың ғылыми зерттеу жұмысының тақырыбы халықтың қартаю мәселелерін, тұрғындардың әлемдік демографиялық құрылымында егде және жастағы адамдар үлесінің тұрақты түрде өсуінен қарттық пен қартаю, қоғамның дамуында егде жастағылардың орнының өзгеруі туралы жанаша көзқарасты қалыптастыру мәселелерін қарастырды. ДДҰ болжамдарына сүйенсек, жер шарының халқы алдағы 40 жылда, яғни 2050 жылға қарай 40%, 6,9-дан 9,7 млрд.қа дейін көбею алдында және бұл көрсеткіш бұрынғыдай туылу есебінен емес, адамдардың ұзақ жасауынан артатын болады. Көріп отырғанымыздай, жалпы әлем бойынша өмір сүрудің ұзаруы, бала туудың азаюы, егде адамдар үлесінің көбеюіне әкеліп отыр. Осыған байланысты, еңбекке жарамды халыққа демографиялық ауыртпалық түсіп, егде адамдарды қоғамдық өндіріс ісіне қатыстыру өзекті мәселеге айналып отыр.

Жанар Ермаханованың диссертациялық жұмысы заман талабына сай тұрғындар арасында біріншілік медициналық санитарлық көмекті жетілдіру мәселелерін зерттеді.

Бұл диссертациялық жұмыста еңбекке қабілетті жасынан асқан егде және қарт жастағы тұрғындар арасындағы өзекті мәселелерді, олардың денсаулық көрсеткіштерін зерттеу арқылы, жүрек қан тамыр жүйесінің ауруларының басымдығын анықтады. Зерттеуші Оңтүстік Қазақстан (Түркістан) облысының егде және қарт тұрғындарына көрсетілетін біріншілік медициналық санитарлық көмекті жетілдіру мәселелерін зерттеу барысында әдеби шолудың теориялық тұрғыдан ең соңғы мәліметтерін талдау жүргізген. Жанар Ермаханова заманауи статистикалық өңдеу әдістерін қолдана отырып, зерттеу нәтижелерін өңдеуден өткізген.

Аталған еңбек зерттеуші докторант тарапынан толық орындалып, аяқталған ғылыми зерттеу жұмысы деп есептеймін. Докторанттың зерттеу нәтижесінде алынған нәтижелері герантолог, терапевт, кардиолог, жалпы тәжірибелі дәрігер мамандардың тәжірибесінде қолдануға үлкен үлес қосатын мәлімет болып есептеледі. Зерттеу қорытындысы мен тәжірибелік ұсыныстары негізделген. Зерттеу нәтижелері Халықаралық және шетелдік конференцияларда баяндалған, Scopus базасына енгізілген журналда және Қазақстандық ғылыми басылымдарда жарық көрген.

Жанар Ермаханованың ғылыми зерттеу жұмысы 6D110200 – «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша PhD ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынуға лайықты деп есептеймін

Шетелдік кеңесші
Гази университетінің Қоғамдық денсаулық
білімдері факультетінің деканы (Анкара),
м.ғ.д., профессор:

Мұстафа Нежми Илхан

Осы құжаттың түрік тілінен қазақ тіліне түпнұсқаға сәйкес аударылғанын растаймын.

**Ф.ғ.к., доц.м.а. Р.Ж.Ашимов
Аудармашы**

**КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБСРОТ**

2020 жылдың қыркүйек айының жиырма бірінші күні. Мен, Жусипбаева Дана Умбетқызы, Түркістан облысының нотариаттық округінің нотариусы, Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Халыққа құқықтық көмек және заңгерлік қызмет көрсетуді ұйымдастыру комитеті берген № 0000817, 15.03.2007 жылғы мемлекеттік лицензиясы негізінде қызмет ететін, осы құжаттың түпнұскасымен сәйкес аударылғандығын растайтын маған белгілі аудармашы **Ашимов Рустам Жорашовичтің** қолының түпнұсқалығын куәландырдым.

Құжатқа қол қоюшының жеке басы анықталды, әрекет қабілеттілігі және оның өкілеттілігі тексерілді.

№ 6702 тізілімде тіркелді

Өндірілді: ҚР «Нот.туралы» Заңы 30-1 бабы, 2т. нег

Нотариус: _____

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБСРОТЕ